

Mattilsynets ambisjoner for automatisk lusetelling

Værnes 20. jan 2026

O. Breck, L. Rokkones, HK SFF
E. Jakobsen (TDA)

Dagens Tema

- Dispensasjoner
- Fremdrift
- Validering
- Forskriftskrav og sertifisering
- Registrering og rapportering
- Standardarbeidet (Eirik)

Våre ambisjoner

- Behov for oppdatering av gjeldende regelverk
- Mattilsynet skal legge til rette for utvikling og bruk av ny teknologi
- Reelle lusetall basert på vitenskapelig kunnskap og dokumentasjon
- Behov for involvering av både forskning og næring

Mattilsynet
Postboks 383
Ullevålsveien 76
2381 BRUMUNDDAL

Deres ref

Vår ref
22/125-6

Dato
11. januar 2022

Revidering av regelverk for telling av lakselus i akvakulturanlegg

Nærings- og fiskeridepartementet viser til dialog med Mattilsynet om regelverket og utviklingen av ny teknologi for telling av lakselus i akvakulturanlegg.

Departementet understreker at Mattilsynet løpende skal legge til rette for utvikling og bruk av ny teknologi, og sikre at regelverket ikke er til hinder for dette.

I lys av den teknologiske utviklingen, er departementet enig i at dagens regelverk for telling av lakselus i akvakulturanlegg og annet tilhørende regelverk, må oppdateres for å tilpasses teknologiutviklingen. Videre er det et mål at metoder for telling av lakselus gir reelle og mest mulig nøyaktige verdier, og at disse metodene er basert på vitenskapelig kunnskap og dokumentasjon.

Vi forventer at det vil være behov for langsiktig arbeid på dette området med tett dialog mellom departementet og Mattilsynet. Videre peker vi på behov for å involvere blant annet næringsaktører i dette arbeidet. Vi antar at forskningsmiljøer og næringsaktører, herunder leverandørene av nye teknologiske løsninger, vil ha en sentral rolle i å bidra med nødvendig dokumentasjon og i å utvikle standarder for kvalifisering av ny teknologi.

Dispensasjoner for bruk av automatiske lusetellere

- «Vedtak uten forhåndsvarsel om dispensasjon fra forskrift. Dere innvilges dispensasjon fra kravet om manuell telling av lakselus og rapportering av fastsittende stadier på følgende vilkår:
- Samtykke til deltakelse i myndighetsinitierte forskningsprosjekt, herunder deltakelse i Havforskningsinstituttets AutoSOP-prosjekt.
- Data som genereres gjennom automatisk lusetelling, samt allerede eksisterende data, skal kunne gjøres tilgjengelige for bruk i forskningsøyemed.»

Fremdriftsplan

	2026			2027			2028		
	T1	T2	T3	T1	T2	T3	T1	T2	T3
Reg. Sandkasse									
Standard									
Validering									
Regelverk									
Sertifisering									
Overgangsordn.								?	

Forskriftskrav og sertifisering

	2026			2027			2028		
	T1	T2	T3	T1	T2	T3	T1	T2	T3
Standard									
Validering									
Regelverk									
Sertifisering									

- Sertifiseringsbasert forskriftsfestet løsning
- Sentrale tekniske krav vil framgå av forskrift
- Standard med mer detaljer om krav og hvordan etterleve slike
 - standarden ikke er den eneste kilden til rettslig bindende krav.
- Akkreditert sertifiseringsorgan
- Alternativer:
 - Godkjenningsordninger (Forskrift om desinfeksjon av vann, akvakultur)

Validering

- Validere mot referansestandarder som ligger nærmest mulig «sant lusenivå»
 - Under feltforhold
 - AutoSOP. Nye prosjekter ser på metodiske forhold, samt variasjon under ulike miljøforhold
 - «Tellus»... noen svar, mange spørsmål
 - Stabile referanser
 - 3. parts annotering av bilder
 - Forsøk under kontrollerte betingelser i forsøksmerd med (tilnærmet) kjent lusestatus
 - Felles kriterier for min. billedkvalitet, deteksjon.....
 - ...
- Initiativ til bredt prosjekt fra NCE Aquaculture, Sintef, VI, NR, næring...

Registrering, rapportering og publisering

Automatiske tellere

- Daglig telling og rapportering på merdnivå
- Ulik grad av «kvalitet»
- «glidende lusetall» - kontinuerlig eller ukentlig ?
- Videreføre rapportering og offentliggjøring av alle registrerte stadier (?)

Manuelle tellinger

- I perioder med tekniske eller miljørelaterte utfall av aut. tellere
- Kortere tidsrom - modellering
- AutoSOP eller «forenklet» metode?
-

